

Wätföfö.

I ungdomen hörde jag en föreläsning om vägar. Häre betonades att, i forntiden, var det vattnet, som förenade människorna, alltså vägar. Över sjöar och vattendrag varo mer anlitade i gammal tid, än de dåliga kör eller ridvägar.

Om detta följde att sådana orter, som ligo nära vattendrag, blevo först befolkade och, efter hand, uppodlade. Det gick ju en sådan vattenväg emellan Bleking och fram till Skatelöv. Jorden kring vänen är lerblandad här var föda för boskapen, och skogen bjöd på trängas undantogs odling av.

korn och havre. Korn, ty öl och mjöd måste folket ha även i forntiden, och senare kurre åt ridhästarna. Man skördade gräset, ^{som} väte vid sjön ~~arealen~~ var omfattande. Linet behövdes till kläder. Det odlades så mycket, som kunde arbetas för hand. Linet har alltid ingått i odlingen det var ju oundgängligt.

Luf.

82.

1

Längre bort i Locknens utkanter har väl förskott-
mit att man bränt skogen stubbarna bröts upp,
träden höggos ner. De träd som ej brunnit upp
kallades smetrid. Dessa användes att "jäsa" kring
området med. Har en gammal man sagt detta var
att Lockeländ, sedan såddes råg och rovor. Då
& Linné reste i dessa trakter mot Stenbrohult, så
beklagade han att bönderna bränner upp skogen.

Detta sätt att odla jord var likt, att man
skapade sig ett "backeländ", att så råg på

På större gårdar var en del av åkerjorden besädd
med höstsäd en annan med rovor, och en
del låg i träda m. m. Det var out om hö på det
viset. Innan man började odla klöver. I början
av 1800 talet, efter enskiftets genomförande, började
de stora jordägarna att odla klöver och timolej
även alsikeklöver. Detta har ju sedan fortgått.

Och så hade ju potatisen kommit till och då

blev det en ny "värt pölgid". Den åker, som man skulle sätta potatis på, måste vara väl arbetad och gödslad. På sommaren hölls den i ordning i början med hacka. När potatisen "plockats upp", skulle potatislandet "äzjas". Och detta följer att potatislandet var bra att ha då man skulle så höstråg eller höströte eller en bit av varji. På våren innan rågen blivit allt för lång såddes klöver och temotej påsägjättit. En tid efter det att rågen var avmåjad började plantklöven att visa sig. Östet efter var det första års vall. Om inte för mycket snö eller frost hade skadat den under vintern. På väl skötta gårdar fick en sådan vall ligga i tre år, ty efter denna tid, började höskörden att avta. Dröjde det 4-5 år började på en del ställen mjösa skjuta upp iblan gräset och fodret försämrades. Alltså efter 3 år plojdades vallen upp på hösten och så såddes havre på våren.

En del jordbrukare så hade på en sådan skift flera
år. Den, som var rädd för allt för mycket arbete med
senhållningen av potatislandet, kan kännas så hade
bara ett år på "jåloningen". Ty oöfversikt dör under det
att marken ligger i gräs, på det viset är det bra
att åter ha till potatisland. Men varje åkerstycke
på ett hemman kunde ju inte växlas på det viset.
På åkern, som var kvar, såddes hade korn och ärt-
blandning samt ett stycke lin. När jorden tröttnat
och havren blev dålig måste den trädas. Trädan
kändes ofta under sommaren, och följande år
kunde den besås med råg, om man kunde gödsla
den bra. På så vis har det gått till sedan potatisen
började odlas i stor skala. Jag brukade tala om
att potatis odlades mera förr på hans tid än senare.
Det brändes brännvin, och till detta behövdes mycket
potatis. Det odlades kålrötter ibland på samma lit
som men y så mycket, som det nu odlas betor.

Varje stuga hade för översigt en bit potatis i sin närhet. En stöman lär ha yttrat, "att det kommer att, att göra folk lata", ty de kunna föda sig bara med, att ha ett litet potatistand. Det är klart att större gårdar, med bra dragare och folk, följde ovan omtalade rättföjd med bättre ordning och reda än små ställen vars brukare ibland måste skaffa sig arbete utom sitt landtbruk. Jord, som låg långt ifrån gården, kunde ofta vara vattensjukt, och kunde inte komma med på samma vis förrän den, längre fram, blev utdikad. Här kan också nämnas något om hur det såg ut i byarna kring Ösnen och även längre in åt sönnen. Vid tiden för skelshäftet var det gynnsamt väder fram mot 1914. En myckenhet brödsäd odlades. Håsträtc och höstråg växte grönt och frodigt på gårdarna. Mycket potatis och även solprekter odlades. Trädgårdarna voro väl hållna, ty arbetskraften var billig. Men med tiden blev arbetskraften

dyrare. Det började bli fler maskiner på gårdarna.
En anstalt för linberedning i Wäxjö. Efter världskriget
B blev det en ny tingens ordning. Det odlades stora
fält sockerbetar. Och linet upptog stora delar av
bra jord. En gammal, som inte själv kunde gå och
se sig om, frågade om jag sett några sägfält. Hon
var rädd att bönderna upphörde att odla säg, så det
lärnade sig bättre med raps, betor, lin och sådant
som blev pengar utav. Men lite säg odlas i allafall
inånne någon. Och det var ju så att all jord inte
var passande till de nya växtlagen. På sådana
jordbruk går den vanliga växtföljden än i dag bra.
Ofta trädä jorden förekommer ännu men nu är det
blott undantagsvis. Då ett stycke jord har för
mycket ogräs eller har blivit utsugen, tillgripes träda.